

ANS 1 (A) * प्रस्तावना (ग्रामीण विकासासंबंधी)

Marks

- * ग्राम. वि. अर्थ - "ग्रामीण भागाचा आर्थिक, सामा-राजकीय, सांस्कृतिक विकास"
* ग्राम. वि. महत्व - ① शेतती विकास ② लहू व कुडी देऊपोगांचा विकास
③ राहणीमानात वाढ ④ वेळारी कामी करणे ⑤ दारी प्रथावर आण
⑥ सामाजिक न्याय ⑦ प्रादेशिक स्वतंत्रता

② * प्रस्तावना (ग्रामीण विकास व शेततीवर आधारित)

* विधानाच्या पुढच्या मुद्दे - ① ग्राम. वि. शेतती हा मूलाधार

- ② शेतती मूलाधार परंतु शेतती विकासाचा संबंध ग्राम. विकासाशी.
③ पायाभूत सुविधांचा महत्व ④ शैक्षणिक व आरोग्य आलाका प्रयत्न
⑤ आर्थिक स्थिरता ⑥ राजकीय व सामाजिक विकास

③ * प्रस्तावना (ग्रामीण विकास व योजनावर आधारित)

- * ग्राम. वि. योजना - ① अल्पोद्देश्य योजना ② सांख्यिक आदर्श ग्राम योजना
③ स्वयं सहायता ग्राम ④ प्रधानमंत्री रोजगार योजना
⑤ मनरेगा

ANS 2 (A) * प्रस्तावना - (ग्रामीण समाजाशी निगडित)

- * ग्राम. समाजाची वि. वैशिष्ट्ये - ① कुडी-परंपरांचा पणडा ② कमी लोकसंख्या घनता ③ प्राथमिक संवेद्य ④ सणलभाटेभागा महत्व.
⑤ देववादी संवाय ⑥ साध राहणीमान ⑦ कष्टाचे जिवण

② * प्रस्तावना - (ग्रामीण व शहरी जिवणावर आधारित)

- * ग्रामीण-शहरी अर्थ - ① कुडी-व परंपरा ② लोकसंख्या घनता
③ धार्मिक बाबी ④ व्यावसायिक अर्थ ⑤ शैक्षणिक हती
⑥ रोजगार-वेळारी ⑦ आर्थिक अर्थ ⑧ आरोग्य हती

③ * प्रस्तावना - (ग्रामीण व शहरी जिवणाशी निगडित)

* शहरी जिवणाचा ग्रामीण जिवणावरील प्रभाव

- ① अनुकरण ② व्यवसायातील बदल ③ विवाह पध्दतीतील बदल मान्यता
④ शैक्षणिक विकास ⑤ आहार-विकार अनुकरण ⑥ राहणीमानात बदल

ANS 3 (A) * प्रस्तावना - (कुटुंब संरचनेवर आधारित)

* कुटुंबाचे प्रकार - ① पितृसत्ताक ② मातृसत्ताक

- ③ संयुक्त कुटुंब ④ विभक्त कुटुंब

2

प्रस्तावना - (जातिविर आधारित समाजव्यवस्थेची निर्धारित)

* जातिविर आधारित समाजव्यवस्थेतील बदल -

- (I) कृषी व कनिष्ठ प्रथांचे उच्चाटन
- (II) स्त्रीमांच्या विकासाला
- (III) आर्थिक विकासाला
- (IV) जातिविराधी व्यवस्था

Page No.....

Marks

प्रस्तावना (कुटुंब व्यवस्थेच्या लक्ष्यास्थितेची निर्धारित)

* कुटुंबसंस्थेच्या विघटनाचे परिणाम -

- (I) वैफल्य
- (II) मुलांच्या संगोपनावर विपरीत परिणाम
- (III) असाहाय्यता
- (IV) कौटुंबिक खर्चात वाढ
- (V) व्यवस्था-बोधनेतील परीक्षामु
- (VI) अक्षरक्षितेन वाढ
- (VII) मानसिक परिणाम

ANS
4

प्रस्तावना (सामाजिक परिवर्तनावर आधारित)

* संकल्पना - समाजातील कृषी-परंपरा व स्वतंत्र होणारा बदल

* समाज परिवर्तनाचे धरण - (I) जागतिकीकरण (II) वैयक्तिक बदल

- (III) दळ्यावळीचा संपर्क लादणे
- (IV) कनिष्ठ प्रथांना पायबंद
- (V) आर्थिक विकास
- (VI) पारंपारिक संस्थांना स्वतंत्र

प्रस्तावना - (आरंभिक वर्ग व्यवस्थेवर आधारित)

* प्राचीन भारतीय वर्गव्यवस्था -> (I) वर्ग रचना रचना

- (II) वर्ग रचनेचे महत्व
- (III) वर्ग रचनेचे परिणाम

प्रस्तावना - (सामाजिक परिवर्तन व लोकसहभाग)

* लोकचळवळीचे समाजपरिवर्तनातील महत्व -

- (I) कनिष्ठ कृषी-प्रथांना मज्जा
- (II) समाजतेला महत्व
- (III) विघटनांचे बळ
- (IV) लोकजागृती
- (V) आत्मनिर्भरता
- (VI) लोकशाही तत्वांना महत्व

ANS
5

विपालेण (दोन)

कुटुंबाची कार्ये - (I) प्रजनन व संगोपन (II) सांस्कृतिक जतन

- (III) कुटुंबाचा विकास
- (IV) समाजविकास
- (V) आरोग्याची काळजी
- (VI) शिक्षणाला शक्ती
- (VII) कौटुंबिक संघटन
- (VIII) कुटुंबाची जीवधारिता

शेती हा सामाजिक व्यवस्थेचा कणा -> (I) शेती हा जगाच्या मुलाधार

- (II) शेती रोजगाराचे मुख्य साधन
- (III) 20% जनता शेतीशी जोडली
- (IV) असाहाय्य पुरवठा
- (V) आर्थिक विकास
- (VI) आर्थिक स्थिरता

जातीव्यवस्था -> (I) जातीविषयक बंधन (II) जातीनुसार सभ्यसभ्य

- (III) व्यावसायिक बंधने व सर्वध
- (IV) जातीचे बंधन
- (V) एकमेव लक्ष्य

विभक्त कुटुंब पद्धती -> प्रस्तावना - कायदे-तोटे